

Libido remmende middelen

Libido remmende medicatie vermindert de seksuele lust, de libido. Deze medicatie wordt voorgeschreven bij de behandeling van hyperseksualiteit en abnormale seksuele gedragingen (ook wel parafilieën genoemd), die vaak samengaan met een zedendelict. Hyperseksualiteit wordt ook wel seksverslaving genoemd. Exhibitionisme en pedofilie zijn voorbeelden van parafilieën.

Gewenste effecten

Libidoremmende medicijnen verminderen de seksuele fantasieën, de seksuele drang en het seksuele gedrag. U moet er rekening mee houden dat het enkele dagen tot weken kan duren voordat het effect van de medicijnen merkbaar wordt. Bijwerkingen kunnen optreden. Als de medicijnen eenmaal werkzaam zijn moet u met de behandeling doorgaan. Na het stoppen met de medicijnen bestaat er een grote kans dat de seksuele fantasieën, de seksuele drang en het seksuele gedrag weer terug komen.

Therapietrouw

Het is moeilijker dan veel mensen denken om gedurende een lange tijd medicijnen volgens het voorschrift van een psychiater in te nemen. Zeker wanneer de klachten of problemen al enige tijd verdwenen zijn en toch wordt geadviseerd om door te gaan met het medicijngebruik. Het helpt om het medicijngebruik op een vast moment in te passen in de dagelijkse routine, door de medicatie bijvoorbeeld altijd bij het ontbijt, de avondmaaltijd of na het tandenpoetsen in te nemen. Wanneer u last heeft van bijwerkingen, bespreek deze met uw psychiater. De psychiater kan bekijken wat eraan te doen valt. Soms kan het gebeuren, dat in een periode waarin de medicijnen niet volgens voorschrift worden ingenomen, de klachten of problemen terugkomen. Probeer dan eerlijk te zijn over het verminderde gebruik. Als uw psychiater ervan uit gaat dat u de medicijnen gewoon heeft ingenomen en de klachten of problemen komen terug, dan

is de kans groot dat u onnodig andere - en mogelijk zwaardere - medicijnen voorgeschreven krijgt.

Combinatie met geneesmiddelen

De werking van een libidoremmers kan door andere medicijnen beïnvloed worden. Het is daarom van belang om het gebruik van deze medicijnen te melden bij de psychiater die een libidoremmers voorschrijft. Ook wijzigingen in gebruik van andere medicijnen kunnen belangrijk zijn. Als u door een andere arts medicijnen krijgt voorgeschreven, moet u vertellen dat u een libidoremmers gebruikt.

Verskillende middelen

Er zijn veel medicijnen, die invloed kunnen hebben op de seksualiteit. Als het de bedoeling is de libido te verminderen, worden voornamelijk twee soorten medicijnen voorgeschreven. Ten eerste antidepressiva, dit zijn middelen tegen somberheid, die in ruim de helft van de gevallen als bijwerking hebben dat de libido geremd wordt. De antidepressiva die worden voorgeschreven om de libido te verlagen, worden Selectieve Serotonine Heropname Remmers (SSRI's) genoemd. SSRI's zijn officieel niet geregistreerd als libido-remmende medicijnen, maar worden toch vaak voor dit doel gebruikt. Als een SSRI niet voldoende werkt, worden hormonale middelen voorgeschreven die het testosteron (het mannelijk hormoon) verlagen. De libido wordt hierdoor in ongeveer 90% van de gevallen verminderd. Er is één hormonaal medicijn, Androcur, geregistreerd als libidoremmers in Nederland. Een andere groep hormonale middelen, de zogenaamde LH-RH

agonisten, is in Nederland weliswaar niet als libidoremmers geregistreerd, maar worden wel als zodanig voorgeschreven. De keuze tussen de verschillende medicijnen hangt af van de aanwezige klachten, de voorgaande behandelingen en de risico's van mogelijke bijwerkingen.

Stoppen met libidoremmende medicatie

Wanneer u met de medicatie stopt is het raadzaam dit geleidelijk te doen en altijd in overleg met uw psychiater. Na het stoppen neemt de seksuele lust weer toe. Er kunnen na het stoppen met SSRI's onttrekkingsverschijnselen optreden, zoals slaapproblemen, griepachtige klachten en hoofdpijn. Deze verschijnselen treden vooral op wanneer het gebruik in één keer gestaakt wordt.

Verskillende medicijnen

A. Antidepressiva, en wel de selectieve serotonine heropname remmers (SSRI's)

- citalopram (Cipramil)
- escitalopram (Lexapro)
- fluoxetine (Prozac)
- fluvoxamine (Fevarin)
- paroxetine (Seroxat)
- sertraline (Zoloft)

Wijze van toediening

Meestal worden SSRI's gebruikt in tabletvorm. Een aantal is ook als drank beschikbaar.

Werking

Serotonine is één van de stoffen in het zenuwstelsel die de overdracht van prikkels tussen zenuwcellen verzorgt. Wanneer een prikkel wordt overgedragen van de ene naar de andere zenuwcel, komt serotonine vrij op de plaats waar het uiteinde van de ene zenuwcel tegen de andere aanligt. Controles bij aanvang en tijdens gebruik Bij aanvang van de behandeling worden bloeddruk en gewicht gemeten. Verder wordt er bloedonderzoek gedaan naar de hoeveelheid rode en witte bloedcellen, suikerspiegel, leverfunctie, nierfunctie en hormonen. Na de start van de behandeling wordt er een botdichtheidmeting gedaan, om de

hoeveelheid kalk in het bot te bepalen. Tijdens de behandeling worden deze onderzoeken regelmatig herhaald. Er wordt voldoende lichaamsbeweging geadviseerd om de botsterkte te bevorderen. Bij onvoldoende kalk in het dieet worden kalktabletten, zoals Calci Chew D3 voorgeschreven. Als er bij een botdichtheidmeting sprake is van botontkalking, dan worden er bisfosfaten voorgeschreven, bijvoorbeeld Fosamax.

LH-RH agonisten

- goselerine (Zoladex)
- leuprolerine (Lucrin)
- triptoreline (Decapeptyl)

Wijze van toediening

Deze medicijnen zijn alleen in injectievorm beschikbaar. Ze worden éénmaal per vier weken toegediend, ze kunnen ook éénmaal per twaalf weken gegeven worden.

Werking

De LH-RH agonisten remmen de hypofyse, een orgaan in de hersenen dat de aanmaak van testosteron in de zaadballen stimuleert. Hierdoor daalt na ongeveer drie weken de hoeveelheid testosteron in het bloed. De eerste drie weken wordt tevens Androcur voorgeschreven, omdat de hoeveelheid testosteron tijdelijk stijgt, waardoor de seksuele lust toeneemt. Na drie weken neemt de seksuele lust af, met als gevolg dat seksuele fantasieën, seksuele drang en seksueel gedrag verminderen.

Bijwerkingen

Bijwerkingen verschillen van persoon tot persoon en kunnen gedurende de gehele behandeling voorkomen. Regelmatig is er sprake van transpiratie, hoofdpijn, opvliegers en borstvorming. Soms komen frequent plassen of botontkalking voor en sporadisch uitval van lichaamshaar. De zaadballen worden kleiner en de hoeveelheid zaad neemt af. Het is niet bekend of er enige invloed is op de vruchtbaarheid. Controles bij aanvang en tijdens gebruik Bij aanvang van de behandeling worden de bloeddruk en het gewicht gemeten. Ook wordt er bloedonderzoek gedaan naar de hoeveelheid rode en witte bloedcellen en hormonen. Verder wordt er in de eerste weken van de

behandeling een botdichtheidmeting gedaan, om de hoeveelheid kalk in het bot te bepalen. Tijdens de behandeling worden bovenstaande onderzoeken regelmatig herhaald. Om mogelijke botontkalking te voorkomen, worden kalktabletten, bijvoorbeeld Calci Chew D3, en bisfosfaten zoals Fosamax, voorgeschreven. Ook wordt voldoende lichaamsbeweging geadviseerd om de botsterkte te bevorderen.

Contact

Kijk voor de contactgegevens van de Waag op de website: www.dewaagnederland.nl.

De Waag is onderdeel van De Forensische Zorgspecialisten.